

**2015/8 SAYILI DÖVİZ KAZANDIRICI HİZMET TİCARETİNİN
DESTEKLENMESİ HAKKINDA KARAR'IN
UYGULAMA USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN GENELGE¹**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Genelge'nin amacı ve kapsamı 2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar'ın uygulamasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

(2) Bu Genelge, yararlanıcı ve işbirliği kuruluşlarına 2015/8 sayılı Karar çerçevesinde verilen desteklerin uygulanmasına yönelik başvuru, değerlendirme ve sonuçlandırma işlemlerine dair süreçlere ve bu süreçlerin Destek Yönetim Sistemi üzerinden işleyişine dair usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Genelge, 2015/8 sayılı "Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar" ve 2019/7 sayılı "Ticaret Bakanlığı Destek Yönetim Sistemine İlişkin Uygulama Tebliği"ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Genelge'de geçen;

a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

b) Destek Yönetim Sistemi (DYS): Mal ihracatına ve hizmet ihracatına yönelik devlet destekleri ile Dâhilde İşleme Rejimi, Hariçte İşleme Rejimi, Vergi Resim Harç İstisnası, Belgesiz İhracat Kredilerine ilişkin bileşenlerden oluşan Ticaret Bakanlığı Destek Yönetim Sistemini,

c) Genel Müdürlük: Uluslararası Hizmet Ticareti Genel Müdürlüğünü,

ç) HİSER Projesi: 2015/8 sayılı Karar'ın 19 uncu maddesinde tanımlanan Hizmet Sektörü Rekabet Gücünün Artırılması Projesini,

d) İlişkili kişi:

1) Destek kapsamındaki yararlanıcının ortaklarını,

2) Destek kapsamındaki yararlanıcıların veya söz konusu yararlanıcıların ortaklarının ilgili bulunduğu gerçek kişi veya kurumları,

3) Destek kapsamındaki yararlanıcılar veya söz konusu yararlanıcıların ortaklarının idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu gerçek kişi veya kurumları,

4) Ortakların eşlerini,

5) Ortakların veya eşlerinin üstsoy ve altsoyu, üçüncü derece dahil yansoy hısımları ve kayın hısımlarını,

e) İncelemeci Kuruluş: Yararlanıcıların gerçekleştireceği ön onay ve destek ödeme başvuruları ile işbirliği kuruluşlarının (Hizmet İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliği hariç) ve organizatörlerin gerçekleştireceği destek ödeme başvuruları için Hizmet İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliğini; işbirliği kuruluşlarının gerçekleştireceği ön onay/proje onayı başvuruları ile Hizmet İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliğince gerçekleştirilecek tüm onay ve destek

¹ 10/12/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

ödeme başvuruları için Genel Müdürlüğü,

f) Genel Sekreterlik: Hizmet İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliğini,

g) Karar: 2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar'ı,

ğ) Kayıtlı Elektronik Posta (KEP): 29/01/2013 tarih ve 28533 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektronik Tebligat Yönetmeliği hükümleri uyarınca; elektronik iletilerin, gönderimi ve teslimatı da dâhil olmak üzere kullanımına ilişkin olarak hukukî delil sağlayan, elektronik postanın nitelikli şeklini,

h) Lojistik şirketi: Türkiye'de yerleşik olup uluslararası yük/eşya taşımacılığı hizmeti gerçekleştiren, uluslararası lojistik işletmeciliği ve uluslararası taşıma işleri organizatörlüğü yapan şirketi,

ı) Organizatör: 2010/5 sayılı Yurt Dışında Fuar Düzenlenmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Tebliğ kapsamında Bakanlık tarafından organizatör olarak yetkilendirilen firma veya kuruluşu,

i) Sağlık kuruluşu: İlgili kamu kurumunun izin ve denetiminde faaliyet gösteren, en az bir yabancı dilde internet sitesi bulunan ve uluslararası hizmet sunum altyapısına sahip özel veya kamu sektörü kuruluşunu ya da üniversite sağlık/bakım kuruluşunu,

j) Sağlık turizmi şirketi: Ana sözleşmesi ve Türkiye'deki sağlık kuruluşları ile akdettiği sözleşmeler çerçevesinde sağlık turizmi alanında faaliyet gösteren, en az bir yabancı dilde internet sitesine ve uluslararası hizmet sunum altyapısına sahip şirketi,

k) Yayıncılık kuruluşu: Türkiye'de yerleşik süreli ve süresiz basılı yayın yapan yayınevleri ile bu alanda faaliyet gösteren telif ajanslarını,

l) Yönetim danışmanlığı şirketi: Genel yönetim, hukuk, mali işler, finansman, vergi, denetim, yatırım, üretim, pazarlama ve insan kaynakları konularında hizmet sunan danışmanlık şirketini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Desteklenecek Faaliyetler

I- Sağlık Turizmi, Bilişim, Eğitim, Film ve Yönetim Danışmanlığı Sektörlerine Yönelik Destek Unsurları

1) Tescil ve korunma desteği

MADDE 4- (1) Ürün/hizmet tesciline yönelik giderlerin desteklenmesine ilişkin başvurular, tescil işleminin tamamlanmasını müteakip sağlık turizmi, bilişim, eğitim, film ve yönetim danışmanlığı sektörlerinde faaliyet gösteren yararlanıcılar tarafından "Tescil Desteği Başvuru Belgeleri (EK-4)" ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Bu madde kapsamında ürünün/hizmetin yurtdışında tescil ettirilmesine ilişkin marka/patent bürosu hizmetleri, danışmanlık, ürünün/hizmetin o ülkede başka bir şirket/kuruluş adına tescil ettirilip ettirilmediğine ilişkin olarak yapılacak araştırma, inceleme vb. bütün zorunlu giderler desteklenir.

(3) Tescil yenileme giderleri, destek kapsamında yer almaz.

(4) Destek başlangıcı olarak ilk destek ödemesinde yer alan en eski tarihli fatura esas alınır. Bu tarihten önceki döneme ait faturalar desteklenmez.

MADDE 5- (1) Yurt içinde tescil ettirilmiş markaların yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderlerin desteklenmesine ilişkin başvurular, tescil ve koruma işleminin tamamlanmasını müteakip sağlık turizmi, bilişim, eğitim, film ve yönetim danışmanlığı sektörlerinde faaliyet gösteren yararlanıcılar tarafından “Marka Yurtdışı Tescil ve Koruma Desteği Başvuru Belgeleri (EK-5)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Bu madde kapsamında yurtiçinde tescil ettirilmiş markanın yurt dışında tesciline yönelik marka/patent bürosu hizmetleri, danışmanlık, markanın o ülkede başka bir şirket/kuruluş adına tescil ettirilip ettirilmediğine ilişkin olarak yapılacak araştırma, inceleme vb. bütün zorunlu giderler ile markanın yurtdışında korunmasına ilişkin hukuki danışmanlık giderleri desteklenir.

(3) Tescil yenileme giderleri, destek kapsamında yer almaz.

(4) Destek başlangıcı olarak ilk destek ödemesinde yer alan en eski tarihli fatura esas alınır. Bu tarihten önceki döneme ait faturalar desteklenmez.

2) Rapor ve yurtdışı şirket alımına yönelik danışmanlık desteği

MADDE 6- (1) Pazar araştırması, sektör, ülke, uluslararası mevzuat, veri madenciliği/veri izleme/değerlendirme faaliyetleri, yabancı şirket veya marka odaklı raporlar (mali ve hukuki raporlar dahil) ile yabancı şirket alımlarına yönelik danışmanlık hizmetlerine (mali ve hukuki danışmanlık dahil) ilişkin giderlerin desteklenebilmesi için sağlık turizmi, bilişim, eğitim ve film sektörlerinde faaliyet gösteren yararlanıcıların, “Rapor/Yurtdışı Şirket Alımına Yönelik Danışmanlık Desteği Ön Onay Başvuru Belgeleri (EK-6A)” ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapmaları ve ön onay almaları gerekir. Ön onay verilmeyen raporlar/yabancı şirket alımı danışmanlık hizmetleri desteklenmez. Ön onay, raporu hazırlayan/danışmanlık hizmetini sağlayan kuruluşun tecrübesi, uzmanlık alanı, yapmış olduğu çalışmalar ve raporun/danışmanlık hizmetinin içeriği göz önünde bulundurularak verilir.

(2) Bu madde kapsamında satın alınacak raporlar, yayım tarihi itibarıyla en fazla 2 (iki) yıllık olmalıdır. 2 yıllık sürenin hesaplanmasında destek başvuru tarihi esas alınır.

(3) Raporun/danışmanlık hizmetinin alınmasını müteakip destek başvuruları, “Rapor/Yurtdışı Şirket Alımına Yönelik Danışmanlık Desteği Başvuru Belgeleri (EK-6)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(4) Satın alınan raporların veri tabanı üyeliği şeklinde olması durumunda söz konusu veri tabanına, ön onay formunda belirtilen süre zarfında incelemeci kuruluşça tam erişim sağlanabilmesi gerekmektedir. Söz konusu erişimin sağlanması, destekten faydalanan yararlanıcıların / İşbirliği Kuruluşunun sorumluluğunda olup, incelemeci kuruluşun erişimine yönelik herhangi bir ek ücret destek kapsamında değerlendirilmez.

(5) Destek başlangıcı olarak; rapor desteği için ilk destek ödemesinde yer alan en eski tarihli fatura, yabancı şirket alımlarına yönelik danışmanlık desteği için ise ilk destek ödemesine konu olan faaliyetin başlangıç tarihi esas alınır. Bu tarihten önceki döneme ait faturalar/faaliyetler desteklenmez.

3) Belgelendirme desteği

MADDE 7- (1) “Desteklenen Belge ve Sertifikalar Listesi (EK-7A)”nde yer verilen

belge/sertifikalara ek olarak ön tanı merkezi ya da ofis açılışına ve/veya işletilmesine yönelik olarak temin edilmesi gereken belgelere ilişkin harcamaların desteklenmesi başvuruları, ilgili belgenin alınmasını müteakip sağlık turizmi, bilişim, eğitim ve film sektörlerinde faaliyet gösteren yararlanıcılar tarafından “Belgelendirme Desteği Başvuru Belgeleri (EK-7)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Bu madde kapsamında aşağıda belirtilen giderler desteklenir.

- a) Müracaat ve doküman inceleme giderleri,
- b) Belgelendirme tetkik giderleri,
- c) Belge kullanım ücretleri,
- ç) Zorunlu kayıt ücretleri,
- d) Danışmanlık giderleri,
- e) Eğitim giderleri,
- f) Gözetim giderleri,
- g) Yenileme giderleri,
- ğ) Test/analiz giderleri.

(3) Bu madde kapsamındaki danışmanlık/eğitim giderleri ile test/analiz giderleri her bir belge için toplam en fazla 5.000 ABD Doları tutarında desteklenir.

4) Reklam, tanıtım ve pazarlama desteği

MADDE 8- (1) Yurtdışına yönelik olarak gerçekleştirilen reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine yönelik giderlerin desteklenmesine ilişkin başvurular, faaliyetin tamamlanmasını müteakip sağlık turizmi, bilişim, eğitim, film ve yönetim danışmanlığı sektörlerinde faaliyet gösteren yararlanıcılar tarafından “Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği Başvuru Belgeleri (EK-8)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Yapılan reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyeti ile doğru hedef kitleye ulaşılması, uygun bir organizasyon mekânının seçilmesi ve tanıtım amaçlı mesajın etkin iletişim yöntemleri kullanılarak verilmesi, bu madde kapsamındaki desteklerden yararlanılması açısından esastır.

(3) Katalog, afiş, broşür, el ilanı gibi basılı tanıtım malzemeleri ile eşantiyon malzemeleri ve tanıtım filminin müstakil olarak desteklenmesine ilişkin başvurular, malzeme/tanıtım filminin kullanıldığı etkinliğe ilişkin bilgi ve görsel örneklerin sunulması koşuluyla değerlendirilir. Eşantiyon malzemelerine ilişkin giderler etkinlik başına; yararlanıcılar için en fazla 2.000 ABD Doları, işbirliği kuruluşları için en fazla 10.000 ABD Doları tutarında desteklenir. Destek kapsamındaki prodüksiyon harcamalarında, prodüksiyona konu materyalin Türkiye’de de kullanıldığının tespiti halinde veya basılı tanıtım malzemelerinin, Türkçenin yanı sıra yabancı dilde/dillerde de üretilmesi durumunda prodüksiyon giderlerine yönelik destek hesaplaması, harcamanın %50’si üzerinden yapılır. Türkçe tanıtım filmlerinin prodüksiyon giderleri destek kapsamı dışında olup söz konusu tanıtım filmlerinin sadece yurt dışına yönelik yerleştirme giderleri (yabancı dilde altyazı veya dublaj ile montaj, vb.) desteklenir.

(4) Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği onayına tabi belgelere ilişkin faaliyetler gerçekleştirilmeden en az 10 (on) gün önce yararlanıcılar tarafından ilgili Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği’ne bildirim yapılır.

(5) Karar’ın 1 no.lu ekinin “diğer tanıtım/pazarlama harcamaları” kısmında

düzenlenen demo bölümlerinin desteklenebilmesi için yararlanıcıların demo filmine ilişkin projelerinin özgün ve profesyonel nitelikte olması gerekir. Demo filmine ilişkin giderler film başına en fazla 1.000 ABD Doları tutarında desteklenir.

(6) Sosyal medya tasarımı, bakımı, güncellemesine ilişkin giderler aylık en fazla 300 ABD Doları tutarında desteklenir. Sağlık kuruluşlarının ve sağlık turizmi şirketlerinin sosyal medyada verdiği reklamların desteklenebilmesi için, reklamın sosyal medya mecrasında öne çıkarıldığı sponsorlu reklam olması; anılan kuruluş ve şirketlerin sosyal medya tasarımı, bakımı, güncellemesi giderlerinin desteklenebilmesi için ise sponsorlu reklamlar aracılığıyla sosyal medya sayfasına yönelik düzenli olarak tanıtım yapılması gerekir.

(7) 2015/8 sayılı Karar'ın 1 no.lu ekinin "özel tanıtım giderleri" kısmında düzenlenen "defile / show / gala / özel sergi-gösterim / basın tanıtımı / kokteyl / seminer / konferans / gameshow / firma / ürün / hizmet / marka / platform lansmanı faaliyetleri" kapsamında, organizasyonun gerçekleştirilmesi için gerekli giderler yer alır.

(8) Destek başlangıcı olarak ilk destek ödemesine konu olan faaliyetin başlangıç tarihi esas alınacak olup destek süresi, bu tarihten itibaren 48 (kırk sekiz) ay sonra biter. Bu tarihten önceki döneme ait faaliyetler desteklenmez.

5) Yurtdışı birim desteği

MADDE 9- (1) Kira desteği kapsamına alınmak için, yararlanıcılar EK-9A'da yer alan bilgi ve belgelerle DYS üzerinden başvuru yaparlar. Kapsama alınan birimlerin destek ödemesi için yararlanıcılar EK-9B'de yer alan bilgi ve belgelerle DYS üzerinden başvururlar.

(2) İlgili yararlanıcı, Karar'ın yayımlandığı tarihten önce açmış olduğu birimleri için de bu destekten yararlanabilir.

(3) Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği "Yurtdışı Birim Desteği" için yararlanıcının yurt dışı birimine ilişkin ilk destek başvurusuna yönelik belgeleri onaylamadan önce ve destek devam ettiği sürece her destek yılında birimi yerinde inceler. Bu incelemeler çerçevesinde Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği söz konusu birimde gerçekleştirilen faaliyetlerin Türkiye'nin döviz kazandırıcı hizmet gelirlerini artırmaya yönelik olup olmadığını değerlendirerek DYS üzerinden değerlendirmesini iletir. Ticaret Müşavirliklerinin/Ataşeliklerinin olumsuz görüş bildirmeleri durumunda incelemeci kuruluş ilgili birimi destek kapsamından çıkarır.

(4) Bu Genelge kapsamında 6 (altı) ay ve daha fazla dönemi kapsayan kira ödemelerinin tek seferde yapılması halinde destek ödemesi, Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği tarafından yerinde incelemenin yapılması ve değerlendirmenin DYS üzerinden ibrazını müteakip gerçekleştirilir.

(5) Destek kapsamında bulunan ve destek ödemeleri devam eden birimlerin kira sözleşmelerinin değişmesi durumunda yeni kira sözleşmesi, ilgili Ticaret Müşavirliği/Ataşeliğince kira tutarının rayice uygunluğu bakımından incelenerek DYS üzerinden onaylanır.

(6) Destek başvurusunda bulunulmuş bir yurt dışı birimin adresinin değiştirilmesi durumunda yeni adresteki birim, eski adresteki birimin devamı olarak değerlendirilir.

(7) Destek kapsamındaki yararlanıcıların yurt içi veya yurt dışı ortaklık yapılarının destek oranının değişmesini ya da desteğin sonra ermesini gerektirecek şekilde değişmesi halinde değişiklik tarihinden itibaren 3 (üç) ay içerisinde ilgili yararlanıcının DYS üzerinden söz konusu bilgilerini güncellemesi ve değişikliğe ilişkin bilgi ve belgeleri DYS'ye yüklemesi gerekir. Belirtilen şekilde ortaklık yapısının değiştiği ve 3 (üç) ay içerisinde bildirimde bulunmadığı tespit edilen yararlanıcılar, birim desteği kapsamında çıkarılır ve bekleyen başvuru dosyaları destek kapsamında değerlendirilmez.

(8) Destek kapsamına alındıktan sonra faaliyetine son verilen birim; kapandığı ya da organik bağın sona erdiği tarihten itibaren 1 (bir) ay içinde yararlanıcı tarafından DYS üzerinden bildirilir. Bildirimin yapılması halinde söz konusu birim, kapandığı ya da organik bağın sona erdiği tarihten önceki dönem için destekten yararlanır.

(9) Ödeme belgesinde kira ödemesinin hangi aya ait olduğunun belirtilmesi gerekmekte olup bu hususun belirtilmemesi durumunda, kiraya verenden alınan fatura veya konuya ilişkin ödemelerin hangi aya ait olduğuna dair yazının DYS üzerinden sunulması gerekir.

(10) Desteğin başlangıç tarihi olarak desteğe konu edilen ilk ay esas alınacak olup destek süresi, bu tarihten itibaren 48 (kırk sekiz) ay sonra biter.

6) Danışmanlık desteği

MADDE 10- (1) Uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırmak üzere pazarlama stratejisi, yurtdışı pazar yapısı ve pazara giriş konularında alınacak danışmanlık hizmetlerine yönelik giderlerin desteklenebilmesi için sağlık turizmi, bilişim, eğitim ve film sektörlerinde faaliyet gösteren yararlanıcıların, danışmanlık hizmetini almaya başlamadan önce; “Danışmanlık Desteği Ön Onay Başvuru Belgeleri (EK-10A)” ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapmaları ve ön onay almaları gerekir. Ön onay verilmeyen danışmanlık giderleri desteklenmez. Ön onay; danışmanlık hizmetini sağlayan firma/kuruluş/uzmanın tecrübesi, uzmanlık alanı, yapmış olduğu çalışmalar ve danışmanlık hizmetinin içeriği göz önünde bulundurularak verilir. Ön onayın verildiği tarihten sonraki harcamalar destek kapsamındadır.

(2) Danışmanlık faaliyetinin gerçekleştirilmesini müteakip destek başvuruları, “Danışmanlık Desteği Başvuru Belgeleri (EK-10)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(3) Destek başlangıcı olarak ilk destek ödemesine konu olan danışmanlık faaliyetinin başlangıç tarihi esas alınır. Bu tarihten önceki döneme ait danışmanlık faaliyetleri desteklenmez.

7) Acenta komisyon desteği

MADDE 11- (1) Sağlık turizmi ve eğitim sektörlerinde ülkemize uluslararası hasta veya öğrenci getirilmesine, film ve bilişim sektörlerinde ise yapımların/ürünlerin yurt dışında satış ve/veya dağıtımına yönelik acentalara yapılan komisyon harcamalarının desteklenmesine ilişkin başvurular, faaliyetin gerçekleştirilmesini müteakip sağlık turizmi, bilişim, eğitim ve film sektörlerinde faaliyet gösteren yararlanıcılar tarafından “Acenta Komisyon Desteği Başvuru Belgeleri (EK-11)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Acentelik hizmetine ilişkin olarak alınmış faturalarda, söz konusu faaliyetin niteliğinin belirlenebilir olması gerekir. Destek talebinde bulunulan faaliyet ile fatura arasında

ilişki kurulamaması durumunda söz konusu harcama kalemi desteklenmez.

(3) Destek başlangıcı olarak; sağlık turizmi/film/bilişim sektöründe faaliyet gösteren yararlanıcılar için ilk destek ödemesinde yer alan en eski tarihli fatura, eğitim sektöründe faaliyet gösteren yararlanıcılar için ise ilk destek ödemesine konu öğrenim döneminin başlangıç tarihi esas alınacak olup destek süresi, bu tarihten itibaren 48 (kırk sekiz) ay sonra biter. Bu tarihten önceki döneme ait faturalar/öğrenim dönemine ilişkin harcamalar desteklenmez.

(4) Muayenehane ve poliklinikler bu destekten yıllık en fazla 10.000 ABD Doları tutarında yararlandırılır.

II- Sağlık Turizmi ve Eğitim Sektörlerine Yönelik İlave Destek Unsurları

1) Tercümanlık hizmetlerinin desteklenmesi

MADDE 12- (1) Tercümanlık hizmetlerine yönelik giderlerin desteklenmesine ilişkin başvurular, sağlık kuruluşları tarafından en az üçer aylık dönemler itibarıyla “Tercümanlık Desteği Başvuru Belgeleri (EK-12)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) İncelemeci kuruluş destek başvurusunu, istihdam edilen tercümanın eğitimi, yabancı dil bilgisi ve tecrübesini de dikkate alarak sonuçlandırır.

(3) Sağlık kuruluşunun ortağının/ortaklarının tercümanlık hizmeti de vermesi halinde söz konusu ortağa/ortaklara bu kapsamda yapılan ödemeler desteklenmez.

(4) Destek başlangıcı olarak ilk destek ödemesinde yer alan en eski tarihli tercümanlık hizmetine ilişkin fatura/tercüman istihdamı esas alınacak olup destek süresi, bu tarihten itibaren 48 (kırk sekiz) ay sonra biter. Bu tarihten önceki döneme ait fatura/istihdam desteklenmez.

(5) Brüt ücret tutarı belirlenirken istihdam desteğinden yararlandırılan personele, ilgili ay içerisinde Asgari Geçim İndirimi hariç olarak yapılan ödeme ile çalışana ait vergi, sosyal güvenlik ve bireysel emeklilik kesintileri dikkate alınır.

2) Hasta yol desteği

MADDE 13- (1) Türkiye’de tedavi edilen uluslararası hastaların ekonomi sınıfı ulaşım giderlerinin desteklenmesine ilişkin başvurular, Genel Müdürlük ile protokol yapan sağlık kuruluşu veya havayolu şirketi tarafından “Hasta Yol Desteği Başvuru Belgeleri (EK-13)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Ülkeye giriş tarihinden itibaren en geç 7 (yedi) gün içinde sağlık kuruluşuna giriş kaydı yapılmayan hastalar, destek kapsamında değerlendirilmez.

(3) Hasta Yol Desteği kapsamında protokol yapmak isteyen sağlık kuruluşu, Sağlık Bakanlığının kuruluşun faaliyetine yönelik iznini gösteren belge ve yetkili/yetkililer tarafından tarih kısmı boş bırakılarak imzalanmış “Hasta Yol Protokolü (EK-13A)” ile birlikte; havayolu şirketi ise Türkiye’ye uluslararası yolcu taşımacılığı yapılmasına ilişkin izin belgesi ile yetkili/yetkililer tarafından tarih kısmı boş bırakılarak imzalanmış “Hasta Yol Protokolü (EK-13A)” ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapar. Destek başvuruları, protokol imzalanmasını müteakip DYS üzerinden alınan onay sonrası yapılır.

(4) Destek başlangıcı olarak ilk destek ödemesine konu olan uluslararası hastalardan ülkeye giriş tarihi en eski olan esas alınacak olup destek süresi, bu tarihten itibaren 48 (kırk sekiz) ay sonra biter. Bu tarihten önceki döneme ait uluslararası hasta girişleri desteklenmez.

(5) Hastaya dair ulaşım giderlerinin desteklenebilmesi için, Türkiye'ye gelişi ve dönüş tarihleri arasında ilgili sağlık kuruluşundan alınan sağlık hizmeti tutarının, ulaşım bedelinin en az 5 katı düzeyinde olması gerekir.

3) Münhasıran yurtdışına yönelik olarak yurtiçinde gerçekleştirilen tanıtım ve eğitim faaliyetlerinin desteklenmesi

MADDE 14- (1) Yurt dışından davet edilen akademisyen/uzman/ilgili kişi veya kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımı ile münhasıran yurt dışına yönelik olarak yurt içinde düzenlenen tanıtım ve pazarlama/eğitim etkinliklerine ilişkin giderlerinin desteklenebilmesi için, ilgili sağlık kuruluşu veya eğitim kurumu tarafından etkinliğin başlangıç tarihinden en az 1 (bir) ay önce "Yurtiçi Tanıtım/Eğitim Desteği Ön Onay Başvuru Belgeleri (EK-14A)" ile birlikte eksiksiz olarak DYS üzerinden başvuru yapılması gerekir. Ön onay verilmeyen etkinlikler desteklenmez.

(2) Yurt içi tanıtım/eğitim etkinliğinin tamamlanmasını müteakip destek başvuruları, "Yurtiçi Tanıtım/Eğitim Desteği Başvuru Belgeleri (EK-14)" ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(3) Bu madde kapsamında aşağıda belirtilen giderler desteklenir.

- a) Organizasyona iştirak eden yabancı davetlilerin ekonomi sınıfı ulaşım ve transfer giderleri,
- b) Organizasyona iştirak eden yabancı davetlilerin günlük 150 ABD Dolarına kadar konaklama (oda ve kahvaltı) giderleri,
- c) Tercümanlık giderleri,
- ç) Tanıtım/eğitim organizasyon giderleri (yer kirası, ilgili teknik araç ve gereçlerin kira giderleri vb.),
- d) Halkla ilişkiler ve danışmanlık hizmeti giderleri,
- e) Yurtdışından davet edilen eğitimciye/konuşmacıya ödenen ücret,
- f) Katalog, broşür ve tanıtım malzemeleri giderleri.

(4) Bu maddenin üçüncü fıkrasının (b), (c), (ç) ve (e) bentlerinde belirtilen giderler, en fazla 5 (beş) gün süreyle desteklenir.

(5) Ön onay verilen programın katılımcı listesine ilişkin değişiklikler program başlangıç tarihinden önce, diğer değişiklikler ise değerlendirilmek üzere programın başlangıç tarihinden en geç 7 (yedi) gün önce DYS üzerinden bildirilir. Bahsi geçen süreler içinde bildirilmeyen değişiklikler değerlendirmeye alınmaz. Bununla birlikte haklı sebeplerin varlığı halinde işbirliği kuruluşu, söz konusu hususları, ilgili belgelerle birlikte değerlendirilmek üzere incelemeci kuruluşa sunabilir.

(6) Yurtiçi tanıtım/eğitim etkinliği katılımcılarının organizasyonun başlangıç tarihinden en fazla 3 (üç) gün önceki ve bitiş tarihinden en fazla 3 (üç) gün sonraki ulaşım harcamaları desteklenir.

(7) Ulaşım ve konaklama giderlerinin desteklenebilmesi için yararlanıcıların/

katılımcıların onay verilen programın tamamına katılım sağlaması gerekir.

(8) Yurtiçi eğitim desteği başlangıcı olarak ilk destek ödemesine konu olan yurtiçi eğitimin başlangıç tarihi esas alınır. Bu tarihten önceki döneme ait faaliyetler desteklenmez.

III- Bilişim ve Film Sektörlerine Yönelik İlave Destek Unsurları

1) Pazara girişin desteklenmesi

MADDE 15- (1) Bilgisayar oyunları veya mobil uygulamaların yurtdışında pazarlanmasına yönelik olarak gerçekleştirilen yerelleştirme (tercüme, hedef pazar uyumlaştırması vb.), DVD hazırlama ve çoğaltma, barındırma (hosting) giderlerinin; görsel, yazılı, işitsel medya ve internet reklamları ile internet sitesi hazırlanmasına yönelik giderlerin (oyunun/uygulamanın tanıtımı ve/veya online oynanması için hazırlanan internet sitesi tasarım, kodlama ve içeriklendirme harcamaları) desteklenmesine ilişkin başvurular, söz konusu bilgisayar oyunu/mobil uygulamanın uluslararası tüketiciye sunulmasını müteakip bilişim şirketi tarafından “Bilgisayar Oyunu/Mobil Uygulama Pazara Giriş Desteği Başvuru Belgeleri (EK- 15)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Yurtdışına yönelik olarak hazırlanmış bilgisayar oyunları veya mobil uygulamalara ilişkin barındırma gideri, her bir bilgisayar oyunu/mobil uygulama için en fazla 20.000 ABD Doları tutarında desteklenir.

(3) Bu destek kapsamında gerçekleştirilen görsel, yazılı ve işitsel medya, internet reklamları ile doğru hedef kitleye ulaşılması, uygun bir tanıtım mecrasının seçilmesi ve tanıtım amaçlı mesajın etkin iletişim yöntemleri kullanılarak verilmesi esastır.

(4) Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği onayına tabi belgelere ilişkin faaliyetler gerçekleştirilmeden en az 10 (on) gün önce yararlanıcılar tarafından ilgili Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne bildirim yapılır.

MADDE 16- (1) Bir filmin yurtdışında pazarlanmasına yönelik pazara giriş giderlerinin desteklenmesine ilişkin başvurular, pazara giriş giderlerinin gerçekleştirilmesini müteakip film dağıtımıcısı ve/veya yapımcısı şirket tarafından “Film Yurtdışı Pazarlama Desteği Başvuru Belgeleri (EK-16)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Bu madde kapsamında aşağıdaki giderler desteklenir.

- a) Film gösterimi için gerekli olan izin/sınıflandırma belgesi giderleri,
- b) Dublaj ve alt yazı giderleri,
- c) Filmin gösterime girdiği ülke için hazırlanmış afiş ve basılı malzeme giderleri,
- ç) Çoğaltım giderleri,
- d) Görsel, yazılı ve işitsel tanıtım giderleri.

(3) Bu destek kapsamında gerçekleştirilen görsel, yazılı ve işitsel tanıtım faaliyetleri ile doğru hedef kitleye ulaşılması, uygun bir organizasyon mekânının seçilmesi ve tanıtım amaçlı mesajın etkin iletişim yöntemleri kullanılarak verilmesi esastır.

(4) Katalog, afiş, broşür, el ilanı gibi basılı tanıtım malzemeleri ile eşantyon malzemeleri ve tanıtım filminin müstakil olarak desteklenmesine ilişkin başvurular, malzeme/tanıtım filminin kullanıldığı etkinliğe ilişkin bilgi ve görsel örneklerin sunulması

koşuluyla değerlendirilir. Destek kapsamındaki prodüksiyon harcamalarında, prodüksiyona konu materyalin Türkiye’de de kullanılması durumunda prodüksiyon giderlerine yönelik destek hesaplaması harcamanın %50’si üzerinden yapılır.

(5) Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği onayına tabi belgelere ilişkin faaliyetler gerçekleştirilmeden en az 10 (on) gün önce yararlanıcılar tarafından ilgili Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği’ne bildirim yapılır.

(6) Bu madde kapsamında her bir film için ülke/ülke grubu esasına göre belirlenen üst limit; yabancı dil bazında uygulanır ve bir film en fazla 5 yabancı dil için desteklenir. Bir yabancı dilin lehçeleri farklı dil olarak değerlendirilmez.

2) Mobil uygulamalar ve bilgisayar oyunlarının komisyon giderlerinin desteklenmesi

MADDE 17- (1) Mobil uygulamalar veya bilgisayar oyunlarının yurt dışı satışına yönelik olarak oluşan ve uygulama/oyun platformlarınca tahsil edilen komisyon bedellerinin desteklenmesine ilişkin başvurular, komisyon giderinin oluşmasını müteakip en az üçer aylık dönemler itibarıyla bilişim şirketi tarafından “Bilgisayar Oyunu/Mobil Uygulama Komisyon Desteği Başvuru Belgeleri (EK-17)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Başvuru sahibi şirketin, uygulama/oyunun platformlarda satışı sonucu oluşacak komisyon giderlerinin desteklenebilmesi için bahse konu uygulamayı/oyunu kendi adına pazarlaması ve söz konusu platformda hesabının bulunması gerekir.

3) Mobil uygulama ve bilgisayar oyunlarının geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi

MADDE 18- (1) Uluslararası tüketiciye yönelik olarak yabancı dilde hazırlanacak/uyumlaştırılacak olan mobil uygulama/bilgisayar oyunu için satın alınan ya da kiralanılan yazılım lisans giderleri ile ilk defa istihdam edilecek personelin aylık brüt ücretlerine yönelik giderlerin desteklenebilmesi için bilişim şirketinin “Bilgisayar Oyunu/Mobil Uygulama Geliştirme Desteği Ön Onay Başvuru Belgeleri (EK-18A)” ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapması ve ön onay alması gerekir. Her bir geliştirme projesi en fazla 1 (bir) yıl için desteklenir.

(2) Bilgisayar oyununun/mobil uygulamanın hazırlanarak uluslararası tüketiciye sunulmasını müteakip destek başvuruları, “Bilgisayar Oyunu/Mobil Uygulama Geliştirme Desteği Başvuru Belgeleri (EK-18)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(3) Onaylanan proje ve/veya projeler kapsamında; aynı döneme ilişkin olarak en fazla 2 (iki) adet personel için destek verilir.

(4) İstihdam desteği başlangıcı olarak ilk destek ödemesine konu olan istihdam tarihi esas alınacak olup destek süresi, bu tarihten itibaren 48 (kırk sekiz) ay sonra biter.

(5) Brüt ücret tutarı belirlenirken istihdam desteğinden yararlandırılan personele, ilgili ay içerisinde Asgari Geçim İndirimi hariç olarak yapılan ödeme ile çalışana ait vergi, sosyal güvenlik ve bireysel emeklilik kesintileri dikkate alınır.

(6) İstihdamı desteklenen personelin brüt ücreti, herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunca sağlanan desteklerden yararlandırılmaz. 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve

Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun çerçevesinde Ar-Ge ve tasarım merkezleri ile 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında tam veya kısmi zamanlı olarak teşviklerden yararlanan personel giderleri net ücret üzerinden desteklenir.

(7) Satın alınan ya da kiralanılan yazılım lisans giderlerinin destek başlangıcı olarak ilk destek ödemesinde yer alan en eski tarihli fatura tarihi esas alınır.

(8) Bu destek kapsamında ön onayda belirtilen proje başlangıç tarihinden sonraki harcamalar (fatura ve ödeme belgesi) desteklenir.

(9) Desteğe konu bilgisayar oyununun/mobil uygulamanın yabancı dilin yanı sıra Türkçe sürümünün de olması durumunda geliştirme giderlerine yönelik destek hesaplaması harcamanın %50'si üzerinden yapılır.

4) Film platosu/stüdyosu kullanım giderlerinin desteklenmesi

MADDE 19- (1) Türkiye'de çekilen yabancı filmlerin film platosu/stüdyo kirası giderlerinin desteklenmesine ilişkin başvurular, kira ödemelerini müteakip film platosu/stüdyosu işleten şirket tarafından "Film Platosu/Stüdyosu Kullanım Gideri Desteği Başvuru Belgeleri (EK- 19)" ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

5) Film kapsamında yapılan reklam giderlerinin desteklenmesi

MADDE 20- (1) Filmlere verilen reklam giderlerinin desteklenmesine ilişkin başvurular, filmin yurt dışında gösterime girmesini veya satışa sunulmasını müteakip reklamı veren kuruluş tarafından "Reklam Desteği Başvuru Belgeleri (EK-20)" ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) İlgili yapımcı şirket, reklam şirketleri ile akdettiği sözleşmelerin bir örneğini DYS üzerinden iletir. İncelemeci kuruluş destek sınırının aşılmasının söz konusu olması halinde durum hakkında yapımcı şirkete DYS üzerinden bildirim yapar.

IV- İşbirliği Kuruluşlarına Yönelik Destek Programı

1) Ticaret ve alım heyeti programlarının desteklenmesi

MADDE 21- (1) Sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı, yayıncılık ve lojistik sektörlerinde faaliyet gösteren işbirliği kuruluşları tarafından düzenlenen, yol hariç azami 10 (on) gün süreyle gerçekleştirilecek ticaret ve alım heyeti programlarına yönelik giderlerin desteklenebilmesi için işbirliği kuruluşunun programın başlangıç tarihinden en az 2 (iki) ay önce Ticaret Heyeti/Alım Heyeti Desteği Ön Onay Başvuru Belgeleri (EK-21A)" ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapması gerekir. İncelemeci kuruluş programın başlangıç tarihinden 1 (bir) ay önce mevcut başvuru belgeleri üzerinden değerlendirme yapar. Ön onay verilmeyen heyet programları desteklenmez.

(2) Programın gerçekleştirilmesini müteakip destek başvuruları, işbirliği kuruluşu tarafından "Ticaret Heyeti/Alım Heyeti Desteği Başvuru Belgeleri (EK-21)" ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(3) Bu madde kapsamında aşağıda belirtilen giderler desteklenir.

a) Alım Heyetleri için, organizasyona katılım sağlayan yabancı katılımcıların; Ticaret Heyetleri için ise, organizasyonu yapan işbirliği kuruluşunun ve organizasyona katılım

sağlayan yararlanıcıların/işbirliği kuruluşlarının en fazla 2 (iki) temsilcisinin uluslararası ve/veya şehirlerarası ekonomi sınıfı ulaşım ve transfer giderleri,

b) Alım Heyetleri için, organizasyona katılım sağlayan yabancı katılımcıların; Ticaret Heyetleri için ise, organizasyonu yapan işbirliği kuruluşunun ve organizasyona katılım sağlayan yararlanıcıların/işbirliği kuruluşlarının en fazla 2 (iki) temsilcisinin temsilci başına günlük 150 ABD Dolarına kadar konaklama (oda ve kahvaltı) giderleri,

c) Tercümanlık giderleri,

ç) Toplantı ve ikili görüşme organizasyon giderleri (yer kirası, ilgili teknik araç ve gereçlerin kira giderleri vb.),

d) Görsel, yazılı ve işitsel tanıtım giderleri,

e) Halkla ilişkiler ve danışmanlık hizmeti giderleri,

f) Katalog, broşür ve tanıtım malzemeleri giderleri,

g) Fuar, kongre, konferans, seminer, festival, film marketleri gibi etkinliklere ilişkin kayıt ücretleri ve eşleştirme giderleri

ğ) Onaylanan ticaret heyetleri kapsamındaki ön heyet giderleri (Ön heyet kapsamında, yurtdışında görevlendirilen en fazla 2 (iki) işbirliği kuruluşu/yararlanıcı temsilcisinin ulaşım ve konaklama giderleri yol hariç en fazla 5 (beş) gün süreyle, bu fıkranın [a] ve [b] bentlerinde belirtilen koşullarda desteklenir)

(4) İşbirliği kuruluşları bir takvim yılı içerisinde en fazla 10 (on) adet ticaret ve 10 (on) adet alım heyeti programına yönelik desteklerden yararlanabilir.

(5) En az 8 (sekiz) yararlanıcının/işbirliği kuruluşunun katılım sağladığı ticaret heyeti programları desteklenir. Alım heyeti programlarında, katılımcı sayısında sınırlama bulunmamaktadır.

(6) Ticaret ve alım heyeti yararlanıcılarının/katılımcıların heyet programı dışındaki bir etkinlik sebebiyle heyet güzergâhından farklı bir güzergâhta kullandığı ulaşım araçlarına ait harcamaları destek kapsamında değerlendirilmez.

(7) Ticaret heyeti yararlanıcılarının/işbirliği kuruluşlarının heyetin başlangıç tarihlerinden 1 (bir) gün önceki ve heyetin bitiş tarihinden 1 (bir) gün sonraki, alım heyeti katılımcıların ise heyetin başlangıç tarihlerinden en fazla 3 (üç) gün önceki ve heyetin bitiş tarihinden en fazla 3 (üç) gün sonraki ulaşım harcamaları desteklenir. Ticaret heyeti kapsamındaki yararlanıcıların/işbirliği kuruluşlarının gidiş-dönüş tarihlerinin, söz konusu tarihlerden farklı olması ya da heyet ile aynı güzergâhı kullanmamaları halinde, daha düşük tutarda olması şartıyla destek kapsamındaki emsal ulaşım harcaması, yararlanıcının/katılımcının ulaşım harcaması olarak kabul edilerek desteklenir.

(8) Ulaşım ve konaklama giderlerinin desteklenebilmesi için yararlanıcıların/katılımcıların/işbirliği kuruluşlarının onay verilen programın tamamına katılım sağlaması gerekir. Haklı sebeplerin varlığı halinde işbirliği kuruluşu, programın tamamına katılım sağlamayan yararlanıcılara/katılımcılara /işbirliği kuruluşlarına ilişkin açıklamayı, ilgili belgelerle birlikte değerlendirilmek üzere DYS üzerinden sunabilir.

(9) Ön onay verilen programın katılımcı listesine ilişkin değişiklikler program başlangıç tarihinden önce, diğer değişiklikler ise değerlendirilmek üzere programın başlangıç tarihinden en geç 7 (yedi) gün önce DYS üzerinden bildirilir. Bahsi geçen süreler içinde bildirilmeyen değişiklikler değerlendirmeye alınmaz. Bununla birlikte haklı sebeplerin varlığı

halinde işbirliği kuruluşu, söz konusu hususları, ilgili belgelerle birlikte değerlendirilmek üzere DYS üzerinden sunabilir.

(10) Aralarında organik bağ olan şirketlerin birbiri yerine heyete katılımı destek kapsamında değerlendirilmez.

(11) Ticaret Heyeti başvurularının destek kapsamına alınması için söz konusu faaliyete ilişkin ilgili Ticaret Müşaviri/Ataşesi/Bakanlık temsilcisinden DYS üzerinden onay alınması gerekmektedir. Ülkede Ticaret Müşaviri /Ataşesi / Bakanlık temsilcisinin bulunmadığı durumlarda faaliyetin destek kapsamına alınmasında Genel Müdürlük yetkilidir.

2) HİSER Projesi Desteği

HİSER Projesi başvurusu

MADDE 22- (1) Sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı, yayıncılık ve lojistik sektörlerinde faaliyet gösteren işbirliği kuruluşlarının planlanan proje başlangıç tarihinden en az 2 (iki) ay önce “HİSER Projesi Onay Başvuru Belgeleri (EK-22)” ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapması ve onay alması gerekir. İncelemeci kuruluş proje başvurularını, ihracat stratejisi ve politikaları çerçevesinde içerik, amaca uygunluk, bütçe ve işbirliği kuruluşunun proje yönetim kapasitesi açısından değerlendirerek sonuçlandırır.

(2) Söz konusu değerlendirmeyi müteakip incelemeci kuruluş, proje üzerinde işbirliği kuruluşu ile görüşmeler gerçekleştirebilir, bu görüşme ve değerlendirmeler sonucunda projeyi onaylayabilir, projeye ilişkin değişiklik ve geliştirme önerilerinde bulunabilir veya projeyi reddedebilir.

(3) Değerlendirme sonucu, proje sahibi işbirliği kuruluşuna DYS üzerinden bildirilir. Projenin DYS üzerinden onaylanması halinde işbirliği kuruluşu, söz konusu bildirim müteakip projeyi yürütmeye başlayabilir. Projenin 36 (otuz altı) aylık süresinin hesaplanmasında, onaylanan proje kapsamında gerçekleştirilecek ilk faaliyetin DYS üzerinden onaylandığı tarih esas alınır.

(4) İşbirliği kuruluşu, diğer bir işbirliği kuruluşu ile birlikte ortak proje başvurusunda bulunabilir. Projede başvuru sahibi işbirliği kuruluşunun ve varsa projede ortak olarak yer alan işbirliği kuruluşunun üyeleri yer alabilir. Bir HİSER Projesinde en az 10 (on) yararlanıcının yer alması gerekir.

(5) HİSER Projesinde yer alacak yararlanıcıların DYS’de kayıtlı olmaları zorunludur.

İhtiyaç analizi

MADDE 23- (1) HİSER Projesi’nin ilk aşaması olan ihtiyaç analizi faaliyeti kapsamında, yararlanıcıların rekabet güçlerinin ve ihracat kapasitelerinin geliştirilmesini teminen şirket/kurum/kuruluş, sektör, pazar analizi, vb. incelemeler yapılarak yararlanıcıların ihracat potansiyeli belirlenir, proje iş planı ve ihracat stratejisi hazırlanır ve projenin yol haritası oluşturulur.

(2) Proje onayını müteakip işbirliği kuruluşu, projeye katılacak yararlanıcılar için ihtiyaç analizi yaptırmak üzere “İhtiyaç Analizi Faaliyeti Başvuru Belgeleri (EK-23)” ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapar.

(3) İşbirliği kuruluşu, ihtiyaç analizi faaliyeti kapsamında yapacağı hizmet alımlarında, “İlave Destek Verilecek İller Listesi (EK-2)”inde yer alan illerde en az 2, diğer illerde en az 3 şirket veya üniversiteden yapılacak çalışmaların ayrıntılı planını ve bütçesini içeren teklif alır. İşbirliği kuruluşu, “en kaliteli hizmet-en uygun fiyat” prensibi doğrultusunda seçimini yapar ve seçtiği teklifi diğer tekliflere ilişkin belgelerle birlikte başvuru esnasında DYS üzerinden ibraz eder.

(4) Bu kapsamda aşağıda belirtilen giderler desteklenir.

a) İhtiyaç analizi rapor bedeli,

b) Faaliyet organizasyon giderleri (yer kirası, ilgili teknik araç ve gereçlerin kira giderleri, afiş-broşür giderleri, tercümanlık vb.).

(5) İhtiyaç analizi faaliyetinin tamamlanmasını müteakip ihtiyaç analizi raporu ve proje yol haritası İşbirliği Kuruluşu tarafından, projenin onaylanmasını takip eden en geç 6 ay içerisinde DYS üzerinden iletilir. Belirtilen sürede ihtiyaç analizi raporunun iletilmemesi durumunda proje iptal edilir.

(6) İncelemeci kuruluş, incelemenin ardından İşbirliği Kuruluşunu raporu sunmak üzere çağırabilir, raporu olduğu gibi onaylayabilir, rapora ilişkin değişiklik ve geliştirme önerilerinde bulunabilir veya raporu reddedebilir. İhtiyaç analizine ilişkin değişiklik taleplerinin, değişiklik bildirim tarihinden itibaren en geç 3 ay içerisinde tekemmül ettirilememesi durumunda proje iptal edilir.

(7) İhtiyaç analizi faaliyetinin bitiş tarihi, ihtiyaç analizi raporunun DYS üzerinden onaylandığı tarihtir. İşbirliği kuruluşu, incelemeci kuruluşun raporu onaylanmasını müteakip faaliyet başvurusunda bulunabilir. Başvurusu yapılan faaliyetlerin, proje yol haritasında olan faaliyetler olması esastır.

Eğitim ve danışmanlık faaliyeti

MADDE 24- (1) Başvurusu onaylanıp ihtiyaç analizi faaliyetini gerçekleştiren işbirliği kuruluşu, analiz sonuçlarını da göz önünde bulundurarak eğitim faaliyetine ihtiyaç duyulması halinde “Eğitim Faaliyeti Başvuru Belgeleri (EK-24)”; danışmanlık faaliyetine ihtiyaç duyulması halinde ise “Danışmanlık Faaliyeti Başvuru Belgeleri (EK-24A)” ile birlikte faaliyetin başlamasından en az 15 (on beş) gün önce DYS üzerinden eksiksiz olarak onay başvurusu yapar.

(2) İşbirliği kuruluşunun, bu kapsamda yapacağı hizmet alımlarında teklif alınması, seçim yapılması ve incelemeci kuruluşa tekliflere ilişkin belgelerin sunulması konusunda bu Genelge'nin 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uygulanır.

(3) İhtiyaç analizini gerçekleştiren kuruluşun aynı projenin eğitim ve danışmanlık faaliyetleri kapsamında hizmet vermemesi esastır. Haklı gerekçelerin varlığı halinde, incelemeci kuruluş aynı kuruluştan eğitim ve danışmanlık hizmeti alınmasını uygun görebilir.

(4) Bu kapsamda aşağıda belirtilen giderler desteklenir.

a) Eğitim ve/veya danışmanlık gideri,

b) Faaliyet organizasyon giderleri (yer kirası, ilgili teknik araç ve gereçlerin kira giderleri, afiş-broşür giderleri, tercüman giderleri vb.).

İstihdam

MADDE 25- (1) HİSER Projesi'nin kümelenme anlayışı temelinde planlanması ile proje faaliyetlerinin organizasyonuna ve koordine edilmesine yönelik olarak işbirliği kuruluşları tarafından istihdam edilen en fazla 2 uzman personelin istihdam giderlerinin proje süresince desteklenebilmesi için kuruluş "İstihdam Desteği Başvuru Belgeleri (EK-25)" ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapar.

(2) Bu madde kapsamında istihdam edilen uzman personelin Türkiye'deki üniversitelerin veya denkliği Yüksek Öğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtdışındaki üniversitelerin en az 4 yıllık eğitim veren bölümlerinden mezun olması ve son 2 (iki) yıl içinde Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) alması veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından belirlenen kriterlere göre eşdeğeri yabancı dil belgesine sahip olması gerekir. Bunun yanı sıra, istihdam edilecek uzman personelin değerlendirilmesinde proje yönetimi, küme yönetimi, organizasyon ve iletişim becerileri ile sektör veya dış ticaret alanındaki deneyimleri dikkate alınır.

(3) İşbirliği kuruluşu, ilk defa istihdam edeceği en fazla 2 (iki) uzman personel için destekten faydalanabilir. Daha önce bir HİSER Projesi veya 2010/8 sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ çerçevesinde destek kapsamına alınmış UR-GE Projesinde istihdam edilen personel için, ilk defa istihdam edilme koşulu aranmaz.

(4) Bu projelerde istihdam edilen uzman personelin her biri için proje süresince ilgili işbirliği kuruluşunun emsal personeli istihdam gideri esas alınır.

(5) İşbirliği kuruluşu uzman personeli HİSER Projesi onay tarihinden sonraki bir dönem için istihdam edebilir. Ancak istihdam giderine ilişkin destek ödemesinin yapılabilmesi için İhtiyaç Analizi Çalışmasının tamamlanması ve ihtiyaç analizi raporunun incelemeci kuruluşça DYS üzerinden onaylanması gerekmektedir.

(6) Brüt ücret tutarı belirlenirken istihdam desteğinden yararlandırılan personele, ilgili ay içerisinde Asgari Geçim İndirimi hariç olarak yapılan ödeme ile çalışana ait vergi, sosyal güvenlik ve bireysel emeklilik kesintileri dikkate alınır.

Yurt dışı ve yurt içi pazarlama faaliyetleri

MADDE 26- (1) İşbirliği kuruluşu, yurt dışı ve yurt içi pazarlama organizasyonları için "Yurtdışı/Yurtiçi Pazarlama Faaliyeti Başvuru Belgeleri (EK-26)" ile birlikte programın başlamasından en az 30 (otuz) gün önce eksiksiz olarak DYS üzerinden onay başvurusu yapar.

(2) İşbirliği kuruluşunca düzenlenen yurtdışı ve yurtiçi tanıtım organizasyonu kapsamında her bir organizasyonun aşağıda belirtilen giderleri desteklenir.

a) Yurtdışı pazarlama faaliyetlerinde bir yararlanıcıdan ve işbirliği kuruluşundan en fazla 2 temsilcinin; yurtiçi tanıtım organizasyonunda ise davetli yabancı şirket/kuruluştan en fazla 2 temsilcinin uluslararası ve/veya şehirlerarası ulaşımda kullanılan ekonomi sınıfı uçak, tren, gemi, otobüs bileti ile transfer giderleri,

b) Yurtdışı pazarlama faaliyetlerinde bir yararlanıcıdan ve işbirliği kuruluşundan en fazla 2 temsilcinin; yurtiçi tanıtım organizasyonunda ise davetli yabancı şirket/kuruluştan en fazla 2 temsilcinin kişi başına günlük 150 ABD Dolarını geçmemek kaydıyla oda ve kahvaltı giderleri,

c) Tercümanlık giderleri,
ç) Seminer, konferans, toplantı ve ikili görüşme organizasyon giderleri (yer kirası, ilgili teknik araç ve gereçlerin kira giderleri, vb.),
d) Görsel, yazılı ve işitsel tanıtım giderleri,
e) Halkla ilişkiler ve danışmanlık hizmeti giderleri,
f) Katalog, broşür ve tanıtım malzemeleri giderleri,
g) Fuar, kongre, konferans, seminer, festival, film marketleri gibi etkinliklere ilişkin kayıt ücretleri ve eşleştirme giderleri,
ğ) Onaylanan yurtdışı pazarlama faaliyetleri kapsamındaki ön heyet giderleri (Ön heyet kapsamında, yurtdışında görevlendirilen en fazla 2 (iki) işbirliği kuruluşt/yararlanıcı temsilcisinin ulaşım ve konaklama giderleri yol hariç en fazla 5 (beş) gün süreyle, bu fıkranın [a] ve [b] bentlerinde belirtilen koşullarda desteklenir).

(3) Yurtdışı pazarlama faaliyetlerine en az 6 (altı) yararlanıcının katılması zorunlu olup yurtiçi pazarlama organizasyonlarında katılımcı sayısında sınırlama bulunmamaktadır.

(4) Yurtdışı/yurtiçi pazarlama faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin (ortak pazar araştırmaları, küme tanıtım faaliyetleri, eşleştirme, kurum/kuruluş ziyaretleri vb.) her biri için destek kapsamında olan süre yol hariç en fazla 10 (on) gündür.

(5) Bir yararlanıcının HİSER Projesi kapsamında düzenlenecek olan yurtdışı/yurtiçi pazarlama faaliyetine katılabilmesi için; ihtiyaç analizine buna ek olarak, eğitim ve/veya danışmanlık faaliyetlerinden en az birine katılmış olması gerekir.

(6) Yurtdışı pazarlama faaliyeti yararlanıcılarının faaliyetin başlangıç tarihlerinden 1 (bir) gün önceki ve faaliyetin bitiş tarihinden 1 (bir) gün sonraki, yurtiçi pazarlama faaliyeti katılımcılarının ise faaliyetin başlangıç tarihlerinden en fazla 3 (üç) gün önceki ve faaliyetin bitiş tarihinden en fazla 3 (üç) gün sonraki ulaşım harcamaları desteklenir. Yurtdışı pazarlama faaliyetleri kapsamındaki yararlanıcıların gidiş-dönüş tarihlerinin, söz konusu tarihlerden farklı olması ya da heyet ile aynı güzergâhı kullanmamaları halinde, daha düşük tutarda olması şartıyla destek kapsamındaki emsal ulaşım harcaması, yararlanıcının/katılımcının ulaşım harcaması olarak kabul edilerek desteklenir.

(7) Ulaşım ve konaklama giderlerinin desteklenebilmesi için yararlanıcıların/katılımcıların onay verilen programın tamamına katılım sağlaması gerekir. Haklı sebeplerin varlığı halinde işbirliği kuruluşt, programın tamamına katılım sağlamayan yararlanıcılara/katılımcılara/işbirliği kuruluşlarına ilişkin açıklamayı, ilgili belgelerle birlikte değerlendirilmek üzere DYS üzerinden sunabilir.

(8) Yurtdışı ve yurtiçi pazarlama faaliyeti yararlanıcılarının/ katılımcılarının organizasyon dışındaki bir etkinlik sebebiyle heyet güzergâhından farklı bir güzergâhta kullandığı ulaşım araçlarına ait harcamaları destek kapsamında değerlendirilmez.

(9) Yurtdışı Pazarlama faaliyeti başvurularının destek kapsamına alınması için söz konusu faaliyete ilişkin ilgili Ticaret Müşaviri/Ataşesi/Bakanlık temsilcisinden DYS üzerinden onay alınması gerekmektedir. Ülkede Ticaret Müşaviri/Ataşesi/Bakanlık temsilcisinin bulunmadığı durumlarda faaliyetin destek kapsamına alınmasında Genel Müdürlük yetkilidir.

Uygulama

MADDE 27- (1) İşbirliği kuruluğu, proje kapsamında gerçekleştirilen her bir faaliyeti mütetkip destek ödemelerinin gerçekleştirilebilmesi için “Destek Ödemeleri Başvuru Belgeleri (EK-27)” ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapar. İştihadam desteği başvuruları, üçer aylık dönemler itibarıyla yapılır.

(2) İşbirliği kuruluğu, onaylanmış proje kapsamına proje süresince faaliyetler ekleyebilir. Yeni faaliyet eklemek için faaliyetin türüne göre, eğitim ve danışmanlık faaliyetleri için faaliyet başlangıç tarihinden en az 15 (on beş) gün, yurt dışı ve yurt içi pazarlama faaliyetleri için en az 30 (otuz) gün önce DYS üzerinden başvuru yapılır.

(3) Ön onay verilen yurt dışı ve yurt içi pazarlama faaliyetleri programının katılımcı listesine ilişkin değişiklikler program başlangıç tarihinden önce, diğer değişiklikler ise değerlendirilmek üzere programın başlangıç tarihinden en geç 7 (yedi) gün önce DYS üzerinden bildirilir. Ön onay verilen diğer etkinliklerde herhangi bir değişiklik olması halinde, değişiklik talebi faaliyetin başlangıç tarihinden en az 7 (yedi) gün önce DYS üzerinden iletilir. Bahsi geçen süreler içinde bildirilmeyen değişiklikler değerlendirmeye alınmaz. Bununla birlikte haklı sebeplerin varlığı halinde işbirliği kuruluğu, söz konusu hususları, ilgili belgelerle birlikte değerlendirilmek üzere DYS üzerinden sunabilir.

(4) İncelemeci kuruluğu gerekli görölen durumlarda yerinde izleme ve değerlendirme yapar ve/veya yaptırır. Yapılan izleme ve değerlendirmeler sonucunda, proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin usulüne uygun ve onaylanan şekilde yürütölmediğinin tespiti halinde ilgili faaliyet desteklenmez.

(5) İhtiyaç analizi, eğitim ve/veya danışmanlık faaliyetlerinde işbirliği kuruluğunun hizmet aldığı kuruluğun söz konusu hizmetleri başvuruda taahhüt edilen şekilde yerine getirmediğinin tespiti halinde, ilgili kuruluğun yer aldığı yeni proje başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

(6) İşbirliği kuruluğu, onaylanmış HİSER Projesi kapsamında, ihtiyaç analizi raporu incelemeci kuruluğu tarafından onaylanana kadar projeye yeni yararlanıcı ekleyebilir. İncelemeci kuruluğu, işbirliği kuruluğunun projeye yeni yararlanıcı ekleme başvurusunu DYS üzerinden değerlendirir ve sonuçlandırır. Projeye yeni eklenecek her firma ihtiyaç analizi çalışmasına dahil edilir.

İzleme ve değerlendirme

MADDE 28- (1) Proje sahibi işbirliği kuruluğları, proje ve faaliyetlerin incelemeci kuruluğu tarafından izlenmesini ve değerlendirilmesini teminen “HİSER Projesi Sonuç Raporu”nu projenin bitim tarihini mütetkip DYS üzerinden iletir. HİSER Projesi Sonuç Raporunun iletilmemesi halinde aynı işbirliği kuruluğunun yeni proje başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

(2) HİSER Projesinin izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin bilgiler proje sahibi işbirliği kuruluğu tarafından DYS üzerinden iletilir.

3) Diğer Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Rapor ve yurtdışı şirket alımı, reklam tanıtım ve pazarlama, yurt içi tanıtım ve eğitim faaliyetleri ile yurt dışı birimlerin desteklenmesi

MADDE 29- (1) Sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı, yayıncılık ve lojistik sektörlerinde faaliyet gösteren işbirliği kuruluşlarının rapor ve yurt dışı şirket alımına yönelik danışmanlık faaliyetleri ile yurt içi tanıtım ve eğitim faaliyetlerine ilişkin destek başvuruları DYS üzerinden yapılır. Destek başvurularının sonuçlandırılmasında bu Genelge'nin 6 ncı ve 14 üncü maddeleri uygulanır. Yurt dışından davet edilen akademisyen/uzman/ilgili kişi veya kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımı ile yurt içinde düzenlenen etkinliklere ilişkin giderler; ulaşım ve konaklama giderleri, uluslararası kuruluşların en fazla 2 (iki) temsilcisi için geçerli olmak koşuluyla, bu Genelge'nin 14 üncü maddesi kapsamında desteklenir.

(2) Sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı, yayıncılık ve lojistik sektörlerinde faaliyet gösteren işbirliği kuruluşlarının açtıkları yurt dışı birimlere ilişkin destek başvuruları DYS üzerinden yapılır. Destek başvurularının sonuçlandırılmasında bu Genelge'nin 9 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

(3) Sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı, yayıncılık ve lojistik sektörlerinde faaliyet gösteren işbirliği kuruluşlarının reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine yönelik giderlerin desteklenebilmesi için işbirliği kuruluşunun programın başlangıç tarihinden en az 2 (iki) ay önce "Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği Ön Onay Başvuru Belgeleri (EK-8A)" ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapması gerekir. Ön onay verilmeyen reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri desteklenmez. Reklam, Tanıtım ve Pazarlama faaliyeti ön onay başvurularının onaylanması için söz konusu faaliyete ilişkin ilgili Ticaret Müşaviri/Ataşesi/Bakanlık Temsilcisinden DYS üzerinden onay alınması gerekmektedir. Ülkede Ticaret Müşaviri/Ataşesi/Bakanlık Temsilcisinin bulunmadığı durumlarda faaliyetin destek kapsamına alınmasında Genel Müdürlük yetkilidir.

(4) İşbirliği kuruluşları tarafından gerçekleştirilen reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği onayına tabidir. Söz konusu faaliyetler gerçekleştirilmeden en az 10 (on) gün önce yararlanıcılar tarafından ilgili Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'ne bildirim yapılır.

(5) İşbirliği kuruluşlarının reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin başvurular DYS üzerinden yapılır. Bu Genelge'nin 8 inci maddesinde belirtilen hükümler; desteğe ilişkin 48 (kırksekiz) aylık süre sınırı geçerli olmaksızın uygulanır.

Yarışma/etkinlik desteği

MADDE 30- (1) TİM veya Birlik tarafından döviz kazandırıcı hizmet sektörlerinin rekabet gücünün geliştirilmesine, sektörün hizmet standartlarının artırılmasına, hizmet ihracatının yurt içindeki farkındalığının artırılmasına ve uluslararası alanda markalaşmasına yönelik olarak düzenlenen yarışma ve etkinliklere ilişkin giderlerin desteklenebilmesi için yarışma/etkinlik programının başlangıç tarihinden önce anılan kuruluşun "Hizmet Sektörleri Yarışma/Etkinlik Desteği Ön Onay Başvuru Belgeleri (EK-30A)" ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapması ve ön onay alması gerekir. Ön onay verilmeyen yarışmalar/etkinlikler desteklenmez.

(2) Ön onay alınan yarışma/etkinlik programı ile ilgili olarak herhangi bir değişiklik yapılması halinde TİM veya ilgili Birlik, söz konusu değişiklik hakkında, değerlendirilmek üzere gerekçesi ile birlikte DYS üzerinden bildirim yapar.

(3) Yarışmanın/etkinliğin gerçekleştirilmesini müteakip destek başvuruları, TİM veya Birlik tarafından “Hizmet Sektörleri Yarışma/Etkinlik Desteği Başvuru Belgeleri (EK-30)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(4) Bu madde kapsamında aşağıda belirtilen giderler desteklenir.

- a) Organizasyona katılım sağlayan davetlilerin en fazla 2 (iki) temsilcisinin uluslararası ve/veya şehirlerarası ekonomi sınıfı ulaşım ve transfer giderleri,
- b) Organizasyona katılım sağlayan davetlilerin en fazla 2 (iki) temsilcisinin kişi başına günlük 150 ABD Dolarına kadar konaklama (oda ve kahvaltı) giderleri,
- c) Tercümanlık giderleri,
- ç) Yarışma/etkinlik organizasyon giderleri (yer kirası, ilgili teknik araç ve gereçlerin kira giderleri, yemek ve ikram giderleri, vb.),
- d) Görsel, yazılı ve işitsel tanıtım giderleri,
- e) Halkla ilişkiler ve danışmanlık hizmeti giderleri,
- f) Katalog, broşür ve tanıtım malzemeleri giderleri.

V- Yurt dışı Fuar/Kongre/Konferans/Seminer/Festival/Film Market Katılımlarına Yönelik Destek Programı

1) Bireysel katılımların desteklenmesi

MADDE 31- (1) Sağlık turizmi, bilişim, eğitim, film, yönetim danışmanlığı, yayıncılık ve lojistik sektörlerinde faaliyet gösteren yararlanıcıların ve işbirliği kuruluşlarının yurtdışında düzenlenen ve “Desteklenen Bireysel Organizasyonlar Listesi (EK-31A)” nde yer alan fuar, kongre, konferans, seminer, festival, film marketleri etkinlikleri ile 2017/4 Sayılı Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar’ın Uygulama Usul ve Esasları Genelgesi eki “Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuarlar Listesi”nde yer alan fuarlara bireysel katılımlarına yönelik katılım giderlerinin desteklenmesine ilişkin başvurular, etkinliğin gerçekleştirilmesini müteakip bahsi geçen kuruluşlar tarafından “Bireysel Katılım Desteği Başvuru Belgeleri (EK-31)” ile birlikte DYS üzerinden yapılır.

(2) Ulaşımın, fuara gidiş sürecinde fuarın başlangıç tarihinden en erken 5 (beş) gün önce Türkiye’den fuarın düzenlendiği ülkeye; fuardan dönüş sürecinde ise fuarın bitiş tarihinden itibaren en geç 5 (beş) gün sonra fuarın düzenlendiği ülkeden Türkiye’ye olması gerekir. Seyahate ilişkin olarak yapılması zorunlu yurtiçi ve yurtdışı aktarma ve bağlantılar destek kapsamındadır.

(3) Fuar katılımcısının destek kapsamındaki iki fuara katılımı ve her iki fuarda da aynı kişilerce temsil edilmesi halinde; Türkiye’den ilk ülkeye gidiş tarihinin, fuarın başlangıç tarihinden en erken beş gün önce olması, ikinci ülkeye gidiş tarihinin ilk fuarın bitiş tarihinden en geç beş gün sonra olması ve ikinci ülkeden Türkiye’ye geliş tarihinin ikinci fuarın bitiş tarihinden en geç 5 (beş) gün sonra olması kaydıyla, ulaşım masraflarının desteklenmesi mümkün bulunmaktadır.

(4) İşbirliği kuruluşları ve ilgili olabilecek diğer kurum ve kuruluşların teklifi üzerine veya re’sen Genel Müdürlükçe uygun görülen fuarlar, “Desteklenen Bireysel Organizasyonlar Listesi (EK-31A)”ne dâhil edilir veya uygun görülmeyen fuarlar listeden çıkartılır. Anılan liste, Bakanlık internet sitesinde ilan edilir.

(5) Katılım gideri kapsamındaki harcamaların ve ulaşım giderlerinin desteklenebilmesi

için, söz konusu organizasyona stant ile katılım sağlanması gerekir.

(6) Desteklenen Bireysel Organizasyonlar Listesi (EK-31A)'ne fuar/kongre/ konferans /seminer/festival/film market eklenebilmesi için söz konusu organizasyonun;

- a) Konusu itibariyle sektörel nitelikli,
- b) Uluslararası (katılımcı/ziyaretçi) nitelikli,
- c) Stant ile katılım sağlanabilen,
- ç) Önceki yıl/yıllardaki performansı değerlendirilebilen
- d) Kurumsal bir internet sitesine sahip olması gerekir.

(7) Altıncı fıkrada belirtilen nitelikleri haiz olmayan organizasyonlar “Desteklenen Bireysel Organizasyonlar Listesi (EK-31A)”ne eklenmez. Organizasyonun niteliği ve kapsamı itibariyle listeye eklenmesinde Bakanlıkça fayda görülen fuarlar için altıncı fıkranın (ç) bendinde yer alan şart aranmayabilir.

(8) “Desteklenen Bireysel Organizasyonlar Listesi (EK-31A)”ne fuar ekleme taleplerinin fuarın başlangıcından en geç 1 (bir) ay önce Bakanlığa iletilmesi gerekir.

2) Milli katılım organizasyonlarının desteklenmesi

MADDE 32- (1) İşbirliği kuruluşları veya organizatörler tarafından yurt dışında eğitim, sağlık, bilişim, film, yönetim danışmanlığı, gayrimenkul, yayıncılık ve lojistik sektörü ile Bakanlık tarafından belirlenecek diğer konularda düzenlenen ve “Desteklenen Milli Katılım Organizasyonları Listesi (EK-32C)”nde yer alan fuar, kongre, konferans, seminer, festival, film marketleri gibi etkinliklere yönelik giderlerin desteklenebilmesi için işbirliği kuruluşu veya organizatör tarafından organizasyonun başlangıç tarihinden en az 1 (bir) ay önce “Milli Katılım Organizasyonu Ön Onay Başvuru Belgeleri (EK-32A)” ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapılması ve ön onay alınması gerekir. Ön onay verilmeyen organizasyonlar desteklenmez.

(2) Ön onay alınan organizasyon ile ilgili olarak herhangi bir değişiklik yapılması halinde ilgili işbirliği kuruluşu veya organizatör, söz konusu değişiklik hakkında, değerlendirilmek üzere gerekçesi ile birlikte DYS üzerinden bildirim yapar.

(3) Organizasyonun gerçekleştirilmesini müteakip işbirliği kuruluşu veya organizatör tarafından reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamaları ile info-stand, gösteri/etkinlik/trend alanına ilişkin giderlerinin desteklenmesi için “Milli Katılım Organizasyonu Tanıtım Desteği Başvuru Belgeleri (EK-32B)” ile; organizasyon katılımcıları tarafından ise ulaşım ve katılım giderlerinin desteklenmesi için “Milli Katılım Organizasyonu Katılım Desteği Başvuru Belgeleri (EK-32)” ile birlikte DYS üzerinden başvuru yapılır.

(4) Onaylanan milli katılım organizasyonları, Bakanlık internet sitesinde ilan edilir.

(5) İşbirliği Kuruluşları veya organizatörlerin, organizasyon konusu sektörün/ sektörlerin veya organizasyon katılımcılarının tanıtımını ve katılımcılara iletişim hizmetleri sunulmasına yönelik info-standlarına ilişkin giderler, toplam alanı 25 m²'yi geçmemek üzere; gösteri/etkinlik/trend alanına ilişkin giderler ise katılımcılara kiralanan toplam organizasyon alanının %15'ini geçmemek üzere desteklenir.

(6) Ulaşım masrafları bu Genelge'nin 31'inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası

çerçevesinde desteklenir.

(7) Milli Katılım Organizasyonu başvurularının destek kapsamına alınması için söz konusu faaliyete ilişkin ilgili Ticaret Müşaviri/Ataşesi/Bakanlık Temsilcisinden DYS üzerinden onay alınması gerekmektedir. Ülkede Ticaret Müşaviri/Ataşesi/Bakanlık Temsilcisinin bulunmadığı durumlarda faaliyetin destek kapsamına alınmasında Genel Müdürlük yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Ortak Hükümler

İlave destek oranları

MADDE 33- (1) Bu Genelge'nin 4, 5, 8 ve 9 uncu maddelerinde belirtilen faaliyetlerin Genel Müdürlükçe belirlenen "Hedef ve Öncelikli Ülkeler Listesi (EK-1)"nde yer alan ülkelere yönelik gerçekleştirilmesi halinde yararlanıcılar için destek oranı 10 (on) baz puan; "İlave Destek Verilecek İller Listesi (EK-2)"nde yer alan illerde merkezi bulunan yararlanıcılar tarafından gerçekleştirilmesi halinde ise destek oranı 10 (on) baz puan arttırılarak uygulanır.

(2) Bu Genelge'nin 31 ve 32 nci maddeleri kapsamında gerçekleşen faaliyetlerin Genel Müdürlükçe belirlenen "Hedef ve Öncelikli Ülkeler Listesi (EK-1)"nde yer alan ülkelere yönelik olarak gerçekleştirilmesi durumunda, katılım ve ulaşım harcamalarına yönelik destek oranı yararlanıcılar için 20 (yirmi) baz puan arttırılarak uygulanır.

(3) Faaliyetin birden çok ülkeyi kapsamaması durumunda, söz konusu ülkelerin tamamının "Hedef ve Öncelikli Ülkeler Listesi (EK-1)"nde yer alması şartıyla ilave destek oranı uygulanır.

(4) Hedef ve öncelikli ülkelere yönelik ilave puan uygulamasında bu Genelgenin 4 üncü ve 5 inci maddelerinde düzenlenmiş olan destek unsurları için belgenin düzenlenme tarihi; 8 inci ve 9 uncu maddelerinde düzenlenen destek unsurları için ödeme belgesi tarihi; bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan destek unsurları için faaliyet bitiş tarihi esas alınmak suretiyle söz konusu tarihlerde geçerli olan hedef ve öncelikli ülkeler listesinde yer alan ülkeler için ilave destek oranı uygulanır.

Destek başvurusu

MADDE 34- (1) Bu Genelge'nin 6, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18 ve 19 uncu maddeleri ile 29 uncu maddenin birinci fıkrasında düzenlenmiş olan destek unsurlarından yararlanılabilmesi için destek başvurusu, ödemenin gerçekleştirilmesinden itibaren en geç 1 (bir) yıl içerisinde DYS üzerinden yapılır.

(2) Bu Genelge'nin 21, 27, 30, 31, 32 nci maddelerinde düzenlenmiş olan destek unsurlarından yararlanılabilmesi için destek başvurusu, faaliyetin bitiş tarihinden; 13 üncü maddesinde düzenlenmiş destek unsurundan yararlanılabilmesi için uluslararası hastanın sağlık kuruluşuna kaydından itibaren; 20 nci maddesinde düzenlenmiş destek unsurundan yararlanılabilmesi için ise filmin yurt dışında gösterime girmesinden veya satışa sunulmasından itibaren en geç 1 (bir) yıl içerisinde DYS üzerinden yapılır.

(3) Bu Genelge'nin 9 uncu maddesinde ve 29 uncu maddenin ikinci fıkrasında düzenlenmiş olan destek unsurundan yararlanılabilmesi için destek başvurusu, ödemenin

gerçekleştirilmesinden itibaren en geç 1 (bir) yıl içerisinde DYS üzerinden yapılır.

(4) Bu Genelgenin 4, 5 ve 7 nci maddelerinde düzenlenmiş olan tescil ve belgelendirme destek unsurlarından yararlanılabilmesi için destek başvurusu, belgenin düzenlenme tarihinden itibaren en geç 1 (bir) yıl; 5 inci maddesinde düzenlenmiş olan markaların korunmasına ilişkin destek unsurlarından yararlanılabilmesi için destek başvurusu, ödeme belgesi tarihinden itibaren en geç 1 (bir) yıl içerisinde DYS üzerinden yapılır.

(5) Bu maddenin birinci ve dördüncü fıkralarında belirtilen destek unsurlarına ilişkin başvuruların yapılabilmesi için faaliyetin tamamlanması gerekmekte olup uzun dönemli tanıtım ve bilgisayar oyunu/ mobil uygulama geliştirme hallerinde de bu maddenin ilgili fıkralarında belirtilen süreler içinde DYS üzerinden destek başvurusu yapılır. Ancak, destek ödemesinin gerçekleştirilebilmesi için söz konusu faaliyetin tamamlanması ve söz konusu durumun gerekli belgeler ile birlikte DYS üzerinden bildirilmesi gerekir.

(6) Belirtilen sürelerde gerçekleştirilmeyen destek başvuruları, değerlendirmeye alınmaz.

(7) Destek başvurusu kapsamında yapılan inceleme neticesinde tespit edilen eksik bilgi, belgelerin, söz konusu eksikliğin tebliğinden itibaren en geç 3 (üç) ay içerisinde DYS üzerinden ibraz edilmesi gerekir. Bu süre içinde tamamlanmayan eksiklikler, destek başvurusunun sonuçlandırılmasında dikkate alınmaz.

(8) Bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve yedinci fıkrasındaki sürelerin hesaplanmasında DYS üzerinden yapılan başvurunun tarihi esas alınır.

(9) Tanımlama ve kullanıcıların yetkilendirilmesi işlemleri 2019/7 sayılı Ticaret Bakanlığı Destek Yönetim Sistemine İlişkin Uygulama Tebliği ile Ticaret Bakanlığı Destek Yönetim Sistemine İlişkin Uygulama Usul Ve Esasları Genelgesi hükümleri çerçevesinde yürütülür. Ayrıca, yararlanıcılar ve işbirliği kuruluşları “Temel Bilgi ve Belgeler (EK-3)”i bir defaya mahsus olmak üzere DYS’ye yükler.

(10) İncelemeci kuruluşa ibrazı zorunlu destek başvuru belgeleri ile incelemeci kuruluş tarafından ibrazı talep edilen her türlü bilgi ve belgenin, DYS üzerinden iletilmesi gerekir. İncelemeci kuruluş başvuru sahibine yapacağı bildirimleri DYS aracılığıyla yapar.

(11) Bu maddenin 10 uncu fıkrasında belirtilen şekilde yapılmayan başvurular değerlendirmeye alınmaz.

(12) İncelemeci kuruluş tarafından destek sürecine ilişkin başvuruların alınması, incelenmesi ve sonuçlandırılması kapsamındaki tüm iş ve işlemler DYS üzerinden gerçekleştirilir.

(13) Destek unsurlarına ilişkin DYS aracılığıyla ibraz edilen her türlü belgenin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Belgelerin saklanması, saklama süresi” başlıklı 82 nci maddesi ve diğer ilgili mevzuat çerçevesinde, asıllarının gerektiğinde denetlenmek ve incelenmek üzere 10 yıldan az olmamak üzere sınıflandırılmış bir biçimde başvuru sahibince saklanmaları zorunludur.

(14) Sağlık kuruluşlarının ve sağlık turizmi şirketlerinin bu Genelge’de düzenlenen destek unsurlarından yararlanabilmesi için destek başvurusu sürecine ilişkin danışmanlık hizmeti veren kuruluş ile destek başvurusuna konu faturayı düzenleyen kuruluşun aynı ya da ilişkili olmaması gerekir. Söz konusu bağlantının tespiti halinde başvuru konusu harcamalar desteklenmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Diğer Hükümler**

Ödeme

MADDE 35- (1) İncelemenin sonuçlanmasını müteakip destek ödemesi yapılabilmesi için başvuru sahibi yararlanıcının veya işbirliği kuruluşunun, Hazine ve Maliye Bakanlığına ve Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş vergi ve sosyal güvenlik borcu bulunup bulunmadığı incelemeci kuruluş tarafından sorgulanır. Gerek görülmesi halinde, incelemeci kuruluş tarafından yararlanıcı veya işbirliği kuruluşunun borç durumuna ilişkin belge DYS üzerinden talep edilir.

(2) Yararlanıcı veya işbirliği kuruluşunun anılan kurumlara vadesi geçmiş borcu bulunmadığına dair belge ya da borçları yeniden yapılandırılmış ise yeniden yapılandırma sözleşmesine uyulduğuna ilişkin belgenin temin edilmesini müteakip, hak ediş miktarı hesaplanır.

(3) Destek ödemesi yapılacak yararlanıcı/ İşbirliği Kuruluşunun, borcunun bulunduğu tespit edilmesi halinde mahsup işlemi aşağıdaki şekilde yapılır:

(a) Ödenecek hak ediş tutarının borçların tamamını karşılaması halinde her iki kuruma ilgili tutar gönderilir. Bakiye varsa yararlanıcı /işbirliği kuruluşuna ödeme yapılır.

(b) Ödenecek hak ediş tutarının borçların tamamını karşılamaması halinde ise borç durumunu gösterir belgelerde yer alan tutarların hak edişe orantılanması suretiyle her iki kuruma dağıtım yapılır.

(c) Mahsup işlemi gerçekleşmeden her iki kurumdan birisi tarafından haciz konulmuşsa, haczi koyan kurumun alacağının tamamı ödenir. Hacedilen tutarın ilgili kuruma gönderilmesinden önce diğer kurum tarafından da haciz konulması halinde ise ilk haczi koyan kurumun alacağının tamamı ödenir. Bakiye varsa koyduğu hacze istinaden diğer kuruma gönderilir.

MADDE 36- (1) “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nca Alım Satıma Konu Olmayan Bilgi Amaçlı Kur Tablosunda” yer almayan ülke para birimleri ABD Doları’na çevrilirken “www.oanda.com” sitesi kurları esas alınır.

(2) Bu Genelge’nin 8 inci maddesi kapsamında gerçekleştirilen sosyal ağ reklamları ile arama motorlarında gerçekleştirilen reklamlara ilişkin ödemelerin ay bazında üçten fazla olması halinde, ödeme tutarları ABD Dolarına veya Türk Lirasına çevrilirken ilgili ayın on beşinci gününün, on beşinci günün iş gününe rastlamaması halinde ise izleyen ilk iş günün kuru esas alınır.

(3) Bu Genelge’nin 13 üncü maddesi kapsamında “elektronik bilet”, “ödeme belgesi” niteliğinde olup 2015/8 sayılı Karar’ın 30 uncu maddesinde belirtilen kur karşılıklarının hesaplanmasında elektronik biletin düzenlenme tarihi esas alınır.

(4) Desteğe konu ödemelerin bankacılık kanalıyla yapılması esas olup ödeme belgesi

üzerinde sadece işlem tarihinin yer alması durumunda işlem tarihi, hem işlem hem de valör tarihinin yer alması durumunda valör tarihi esas alınır.

(5) Uluslararası standartlarda bankacılık sisteminin yerleşmediği ülkelerde bankacılık sistemi dışında yapılan ödemelerin desteklenebilmesi için, ilgili Ticaret Müşavirliğinin/Ataşeliğinin ödeme belgesinin o ülke şartlarında muteber olduğuna ilişkin onayı gerekir.

(6) Bilgisayar oyunu/mobil uygulamanın satışına yönelik olarak oluşana komisyon giderlerinin bilgisayar oyunu/mobil uygulamayı pazarlayan şirket (uygulama/oyun platformu) tarafından satış hasılatından mahsup edilmesi halinde yurt dışı şirketin bilişim şirketine yaptığı para transferlerini gösterir banka onaylı belgeler, ödeme belgesi olarak kabul edilebilir.

(7) Bu maddenin beşinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla ödemenin; yararlanıcı, işbirliği kuruluşu tarafından bankacılık kanalı ile gerçekleştirilmesi zorunludur. Bu Genelgenin 9 uncu maddesine ilişkin ödemeler başvuru sahibi ile organik bağı bulunan yurt dışı birim tarafından gerçekleştirilebilir. Yurtdışı Birim tarafından gerçekleştirilen ödemelerde destek ödeme tutarının hesaplanmasında, yararlanıcı veya işbirliği kuruluşunun yurtdışı ortaklık oranı dikkate alınır.

(8) Yurt içinden temin edilen tanıtım malzemelerinin yurt dışına gönderildiğinin gümrük beyannameleri (bedelsiz veya iz bedeli üzerinden düzenlenmesi gerekir), miktar bazında detaylı olarak düzenlenmiş kurye, kargo faturaları veya uygun mahiyete sahip belgeler ile tevsiki zorunludur.

(9) Yurtdışında düzenlenen banka ödeme belgelerinin Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği tarafından onaylanması halinde banka onayı aranmaz.

(10) Genelge'nin 13 ve 31 inci maddelerinde düzenlenen destek unsurlarına ilişkin belgeler ile arama motoru ve sosyal medya reklamları kapsamında elektronik ortamda kontrol edilebilen belgeler hariç olmak üzere; yurt dışında düzenlenen belgeler içerik, doğruluk ve rayice uygunluk açısından ilgili Ticaret Müşavirliği/Ataşeliğinin onayına/incelemesine tabidir.

(11) Harcamaya ilişkin belgelerin düzenlendiği ülke ile faaliyetin gerçekleştiği ülke farklı ise harcama belgelerinin onayı, söz konusu belgelerin düzenlendiği ülkede bulunan Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği tarafından DYS üzerinden gerçekleştirilir. Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği faaliyetin gerçekleştirildiği ülkede bulunan Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği ile irtibata geçerek faaliyete ilişkin bilgi alır. Düzenlenen bir sözleşmede hizmet alınan taraf yabancı ise söz konusu sözleşmenin, yabancı şirketin yerleşik olduğu ülkedeki Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği tarafından DYS üzerinden onaylanması gerekir.

(12) Taraflarca imzalanarak karşılıklı olarak elektronik ortamda iletilen sözleşmeler; başvuru sahibi yararlanıcı veya işbirliği kuruluşunu temsile yetkili kişinin ıslak imzasını taşıması şartıyla asıl olarak kabul edilir. Ayrıca hizmet sunanlar tarafından tüm kullanıcılar/hizmet alanlar için işin genel hüküm ve koşulları ile hizmet şartlarını belirlemek amacıyla standart olarak düzenlenerek ilgili internet sitesinde yayınlanan belgeler sözleşme olarak kabul edilir ve bu sözleşmelerde imza aranmaz.

(13) Bu Genelge'nin 8, 14, 15, 16, 21, 26, 29, 30 ve 32 nci maddelerinde belirtilen

tanıtım faaliyetleri kapsamında sunulan faturalarda, faaliyetin türü, içeriği, bedeli, tarihi gibi hususlarda yeterli bilgi olması halinde ayrıca sözleşme aranmaz.

(14) Bu Genelge'nin 8, 14, 15, 16, 21, 26, 29 ve 32 nci maddelerinde belirtilen tanıtım faaliyetleri kapsamında,

- Ulaşım ve konaklama giderleri,
- Tanıtım malzemelerinin nakliye bedelleri,
- Türkçe yapılan tanıtım harcamaları,
- Yurtiçine yönelik tanıtım harcamaları,
- Yurtdışında Türkçe yayın yapan yayın organlarında yayınlanan tanıtım harcamaları,
- Arama motoru optimizasyonu faaliyetlerine ilişkin giderler desteklenmez.

(15) Destek başlangıç tarihi olarak faaliyetin esas alındığı destek unsurlarında; faaliyetin destek yıllarına sâri olması durumunda faaliyet gün bazında ayrıştırılır ve ilgili destek yılı limiti çerçevesinde desteklenir. Destek başlangıç tarihi olarak faturanın esas alındığı destek unsurlarında ise yıllık destek limiti faturanın düzenlenme tarihine göre hesaplanır.

(16) Fatura yerine Vergi Usul Kanununa uygun olarak düzenlenen Serbest Meslek Makbuzu da kabul edilir.

(17) Bu Genelge kapsamındaki destek unsurlarından yararlanılabilmesi için harcamayı gerçekleştiren yararlanıcı/işbirliği kuruluşu ile faturayı düzenleyen tarafın ilişkili kişi bağının olmaması gerekir. Destek başvurularına konu harcama belgelerinde ilişkili kişi bağının olması halinde, yararlanıcıların söz konusu ilişkinin kapsamı ile ilgili olarak incelemeci kuruluşa beyanda bulunulması zorunludur.

Yetki

MADDE 37- Genelge'nin eklerinde değişiklik yapmaya, Genelge'ye ilişkin talimatlar vermeye, özel ve zorunlu durumlar ile mücbir sebep hallerinde ortaya çıkacak hususları inceleyip sonuçlandırmaya Genel Müdürlük yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 38- (1) Bu Genelge 01/01/2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar'ın yayımı tarihinde incelemesi sonuçlandırılmamış destek başvurularına, başvurunun yapıldığı tarihte geçerli bulunan mevzuat uygulanır. Bununla birlikte söz konusu başvurular, varsa bu Karar'ın lehte olan hükümlerinden de yararlanır.

(2) Genelge hükümlerindeki değişiklikler, değişiklik tarihinden sonra gerçekleştirilen faaliyetlere uygulanacak olup söz konusu tarihten önceki faaliyetlere ilişkin destek başvurularının incelenip sonuçlandırılmasında anılan değişikliklerin lehte olan hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Yararlanıcı ve İşbirliği Kuruluşları tarafından 1 Ocak 2018 tarihinden önce yapılacak olan destek başvuruları doğrudan veya posta ile Genel Müdürlüğe

yapılır.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) 01/04/2018 tarihine kadar işbu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce geçerli olan Genelge 'de düzenlenen başvuru usulleri ve başvuru belgeleri ile de başvuru yapılabilir.

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu maddeyi ihdas eden Genelge'nin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki 2 aylık dönem içerisinde başlatılacak reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri için Genelge'nin 29'uncu maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde ön onay alınması gerekmektedir birlikte; aynı fıkra düzenlenmiş olan 2 aylık ön onay süre şartı aranmaz.

(2) Bu maddeyi ihdas eden Genelge'nin yürürlüğe girdiği tarihten önce geçerli olan Genelge'nin 22'nci maddesi çerçevesinde onay başvurusu yapmış olan İşbirliği Kuruluşlarından, projesi onaylanacaklar ile yine aynı tarihten önce HİSER Projesi onaylanmış olan İşbirliği Kuruluşları, proje süresince; "HİSER Projesi Desteği" başlığı altında yer alan 22 ila 28'inci maddelerdeki hükümler çerçevesinde destekten yararlandırılırlar."

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu maddeyi ihdas eden Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle sonuçlandırılmamış destek başvuruları ile 30/06/2020 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapılan başvurulara ilişkin tüm iş ve işlemler 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelge çerçevesinde sonuçlandırılır.

(2) Bu maddeyi ihdas eden Genelgenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başvurusu yapılan ya da onaylanan veya devam eden ön onaya ya da proje onayına tabi desteklerin tüm süreçlerine ilişkin iş ve işlemler, faaliyet veya proje tamamlanana kadar 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelge çerçevesinde sonuçlandırılır.

(3) Gerekli görülmesi halinde, bu maddede belirtilen tarihleri 6 (altı) aya kadar uzatmaya Genel Müdürlük yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Bu maddeyi ihdas eden Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle sonuçlandırılmamış destek başvuruları ile 30/9/2020 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapılan başvurular için 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usulleri geçerlidir.

(2) 30/9/2020 tarihinden önce başvurusu yapılan ya da onaylanan veya devam eden ön onaya ya da proje onayına tabi desteklere ilişkin başvurular, faaliyet veya proje tamamlanana kadar 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usullerine tabidir.

GEÇİCİ MADDE 7- (1) Bu maddeyi ihdas eden Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle sonuçlandırılmamış destek başvuruları ile 31/12/2020 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapılan başvurular için 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usulleri geçerlidir.

(2) 31/12/2020 tarihinden önce başvurusu yapılan ya da onaylanan veya devam eden ön onaya ya da proje onayına tabi desteklere ilişkin başvurular, faaliyet veya proje tamamlanana kadar 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usullerine tabidir.

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Bu maddeyi ihdas eden Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle sonuçlandırılmamış destek başvuruları ile 31/03/2021 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapılan başvurular için 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usulleri geçerlidir.

(2) 31/03/2021 (bu tarih dahil) tarihinden önce başvurusu yapılan ya da onaylanan veya devam eden ön onaya ya da proje onayına tabi desteklere ilişkin başvurular, faaliyet veya proje tamamlanana kadar 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usullerine tabidir.

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Bu maddeyi ihdas eden Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle sonuçlandırılmamış destek başvuruları ile 30/06/2021 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapılan başvurular için 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usulleri geçerlidir.

(2) 30/06/2021 (bu tarih dahil) tarihinden önce başvurusu yapılan ya da onaylanan veya devam eden ön onaya ya da proje onayına tabi destekler ile destek süresi başlayan yurt dışı birimlere ilişkin başvurular; faaliyet, proje veya destek süresi tamamlanana kadar 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usullerine tabidir.

GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu maddeyi ihdas eden Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle sonuçlandırılmamış destek başvuruları ile 30/09/2021 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapılan başvurular için 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usulleri geçerlidir.

(2) 30/09/2021 (bu tarih dahil) tarihinden önce başvurusu yapılan ya da onaylanan veya devam eden ön onaya ya da proje onayına tabi destekler ile destek süresi başlayan yurt dışı birimlere ilişkin başvurular; faaliyet, proje veya destek süresi tamamlanana kadar 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usullerine tabidir.

GEÇİCİ MADDE 11- (1) Bu maddeyi ihdas eden Genelgenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle sonuçlandırılmamış destek başvuruları ile 31/12/2021 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapılan başvurular için 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usulleri geçerlidir.

(2) 31/12/2021 (bu tarih dahil) tarihinden önce başvurusu yapılan ya da onaylanan veya devam eden ön onaya ya da proje onayına tabi destekler ile destek süresi başlayan yurt dışı birimlere ilişkin başvurular; faaliyet, proje veya destek süresi tamamlanana kadar 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelgenin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usullerine tabidir.

(3) 27/11/2019 tarihinde yürürlüğe giren Genelge'nin 34 üncü maddesinde düzenlenen başvuru ve bildirim usullerine göre yapılan başvurular kapsamında, anılan maddenin yedinci fıkrasında düzenlenen 3 (üç) aylık süre içinde Ticaret Müşavirliğine/Ataşeliğine sunulan belgelerin onay sürecinde gecikme yaşanması durumunda, söz konusu eksikliğin tamamlanması için 3 (üç) aylık ek süre verilebilir.

GEÇİCİ MADDE 12- (1) İşbirliği kuruluşları (Hizmet İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliği hariç) ve organizatörlerin 1/1/2022 tarihine kadar yapacakları destek ödeme başvuruları Genel Müdürlüğe; anılan tarihten sonraki başvurular Genel Sekreterliğe yapılır.